ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 104, Mayıs 2020, s. 179-192

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.43016>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
22.04.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.05.2020

Dr. Öğr. Üyesi Sevilay GÖK AKYILDIZ

Akdeniz Üniversitesi, Antalya Devlet Konservatuvarı, Geleneksel Türk Müziği
sevilaygokakyildiz@gmail.com

TEKE YÖRESİ TÜRKÜLERİNDE KADIN

Öz

Halkın ortak ürünü olan türküler, ağızdan ağıza dolaşan, kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü edebiyatın en güzel örneklerindendir. Türkülerde aşk, sevdâ, hasret, gurbet, doğa, acı, ölüm, kahramanlık ve günlük yaşam anlatılır. Burdur ve ilçeleri merkez olmak üzere, Denizli'nin Acıpayam, Serinhisar, Çameli, Muğla'nın Fethiye ve Köyceğiz'e kadar olan bölümü, Antalya'nın Korkuteli, Elmalı ve çevresi ile Afyon ilinin Dinar, Dazkırı, Başmakçı çevresi Teke Yöresi kültürünün görüldüğü ve yaşandığı çevredir. Yöre insanları, kendi atalarından, çevrelerinden öğrendikleri müziği, dansı, orta oyunu ve hikâyeleri, yemeği, mimariyi, tarımı, zanaatı vs. yaşantıları içerisindeki gelenek ve göreneklerini kendilerinden sonraki nesle aktarmış, aktarmaya da devam etmektedir. Çalışmanın amacı, Teke Yöresi türkülleri içinde kadının yeri, türkü yakıcılar olarak duygularını ezgilerle yansıtmâ şekli ve türküllere kadın kimliğiyle nasıl konu olduğunun incelenmesidir. Bu bağlamda, TRT Türk Halk Müziği repertuvarına kayıtlı sözlü 95 Burdur, 46 Isparta, 84 Denizli, 53 Antalya, 21 Afyon-Dinar, 34 Muğla- Fethiye türküsü olmak üzere 333 Teke Yöresi türküsü; kadın isimleri, kaynak kişi olarak kadın, kadına yapılan benzetmeler, kadın giyimi ve aksesuarı, kadına ithaf edilen türkülerdeki hitap ve ifade biçimi bağlamında incelenmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Burdur, Denizli ve Isparta illeri; kadın ismi, kaynak kişi, kadına yönelik benzetme, hitap ve ifade şeklinin en yaygın görüldüğü yerlerdir.

Anahtar kelimeler: Teke Yöresi, Kültür, Türkü, Kadın

WOMEN IN THE TEKE REGIONAL FOLK SONGS

Abstract

Folk songs, which are common products of the people, are among the most beautiful examples of oral literature that passes from mouth to mouth and transferred from generation to generation. Topics such as love, longing, expatriate, nature, pain, death, heroism and daily life are described in folk songs. Burdur and its districts being the center; Acıpayam, Serinhisar and Çameli districts of Denizli Province; The part of Muğla province up to Fethiye and Köyceğiz; Korkuteli, Elmalı and its surroundings in Antalya province; Dinar, Dazkırı, Başmakçı surroundings of the city of Afyon are the places where the Teke Region culture is seen and lived. Local people, music, dance, “orta oyun” and stories, food, architecture, agriculture, crafts, etc. they learned from their ancestors and their surroundings. He passed on the traditions and customs in his life to the next generation and continues to transfer them. The aim of the study is to examine the place of women in the Teke region folk songs, how they reflect their feelings as melodies, and how they are concerned with the female identity of folk songs. In this context, 333 Teke Region folk songs, including 95 Burdur, 46 Isparta, 84 Denizli, 53 Antalya, 21 Afyon-Dinar, 34 Muğla-Fethiye songs, recorded in the TRT Turkish Folk Music repertoire; the names of women, the woman as the source person, the analogies made to the woman, women's clothing and accessories were examined in the context of the form of address and expression in the folk songs dedicated to the woman. Burdur, Denizli and Isparta provinces are the places where women name, source person, analogy, address and expression towards women are most common.

Keywords: Teke Region, Culture, Folk Songs, Woman

1. GİRİŞ

Kadın, toplumumuzun en kutsal birimi olarak kabul edilen Aile'nin temel taşı olarak görülmektedir. Sosyal hayatın her alanında olduğu gibi halk türkülerinde de kadının önemli bir yeri bulunmaktadır. Aşk türkülerinde, hasret türkülerinde, ağıtlarda, düğünlerde, kınalarda, kadınlar; çalgı çalıcı, kına yapıcı, türkü ve mâni söyleyici olarak görülmektedir. Halkın ortak ürünü olan türküler, ağızdan ağıza dolaşan, kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü edebiyatın en güzel örneklerindendir. Türkülerde aşk, seveda, hasret, gurbet, doğa, acı, ölüm, kahramanlık ve günlük yaşam anlatılır. Türkü terimi, TDK sözlüğünde (sozluk.gov.tr/), hece ölçüsü ile yazılmış ve halk ezgileri ile bestelenmiş manzume biçiminde tanımlanmaktadır.

“Türk halk kültürünün başlıca geçiş dönemleri olarak bilinen doğum, düğün ve ölüm aşamalarının hemen hemen tamamında kadınların etkin rol oynadıkları gözlenir. Ninnilerden kına-düğün ezgilerine; geleneksel müzikli kadın toplantılarından, ağıtlara kadar çeşitli sözlü kültür ürünlerinin kadınların dilinde: “yaratıldığı-yeniden yaratıldığı- yaşatıldığı- aktarıldığı” süreç aynı zamanda büyük ölçüde kadınların biçimlendirdiği müzikli geleneklerin bağlamında gerçekleşir” (Altınay, 2012: 250). Türkülerin büyük bir çoğunluğuna konu olmuş olan kadın, endamından güzelliğine, kıyafetinden saçına, dilinden huyuna kadar tüm özellikleriyle erkek ağzı türkülerde anlatılmıştır. Bu anlatım yalnızca tasvirten ibaret kalmamış, kadına karşı beslenen duygularla benzetmelere, betimlemelere, hayallerin aktarımına da dönüşmüştür (İstanbul, 2014: 10). Türküler genellikle doğa tasvirleriyle başlar ve sevgilinin güzelliği de doğa güzelli-

ğinin bir benzeri, bir parçasıymış gibi betimlenir. Lirik türkülerin esası aşk ve güzellik temlerine dayalıdır. Sevgilinin güzelliği çoğunlukla aşkın ifadesinde önemli bir yer tutar. Aşkın ifadesi ise, genellikle âşık olunan kadının güzelliğinin tasvir edilmesiyle başlar. Böylece, metne göre, güzel, âşık olunması kaçınılmaz derecede bir güzelliğe sahiptir. Bu, yalnızca yüz veya fizik güzelliği değil, aynı zamanda devinim halinde olan bir kadının hareketlerinin de güzelliğidir. Türkü metninde yer alan devinimler ise, daha çok günlük yaşam uğraşları sırasında gözlenen durum ve hareketlerden oluşur (Mirzaoğlu, 2010:133). Türk kültüründe kadın güzellik, saygınlık, üstünlük, hüküm sahibi olma gibi anlamları barındıran isimlerle anılmış ve “hanım, sultanım, görklüm, han kızı” gibi ifadeler ile nitelendirilmiştir (Demirci Aksoy, 2016: 385). Kadının, kız evladın emaneti olarak görüldüğü, Türk toplumunda güzellik konusunda da kadın ayrıcalıklı kabul edilir. Türk kadınının fiziki vasıflarını çeşitli kaynaklarda açıkça görmekteyiz (Yılmaz, 2003: 5). Kadınlara yönelik fiziki vasıfları türkülerde de görmek mümkündür. Kadının güzelliğini ön plana çıkarmak ve tasvir etmek amacıyla; saç rengi ve örgüsü, boyu, kaşları, gözleri, yanakları, ağzı, burnu, beli, elleri gibi pek çok fiziki detaylar türkülerde yer almaktadır.

Kadınlara atfedilen türkülerin yanı sıra kadınlar tarafından yakılan, üretilen türküler de Anadolu’nun pek çok yerinde olduğu gibi “Teke Yöresinde” de yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır. Teke Yöresi kültürünün görüldüğü ve yaşandığı çevre; Burdur ve ilçeleri merkez olmak üzere, Denizli’nin Acıpayam, Serinhisar, Çameli, Muğla’nın Fethiye ve Köyceğiz’e kadar olan bölümü, Antalya’nın Korkuteli, Elmalı ve çevresi ile Afyon ilinin Dinar, Dazkırı, Başmakçı çevresi olarak bilinmektedir. Özetle, Teke Yöresi; Burdur, Denizli, Isparta, Antalya, Muğla’nın ve Afyon’un bir bölümünü içine alan geniş bir bölgedir.

Yöre insanları, kendi atalarından, çevrelerinden öğrendikleri müziği, dansı, orta oyunu, hikâyeleri, yemeği, mimariyi, tarımı, zanaatı vs. yaşantıları içerisindeki gelenek ve göreneklerini kendilerinden sonraki nesle aktarmış, aktarmaya da devam etmektedir. Oldukça zengin bir kültüre sahip olan Teke yöresi müzik ve dans bakımından ayrı bir yere konulabilir. Teke Yöresi türkülerinde toplumsal rol bağlamında kadınlar; genç kız, sevgili, gelin, anne ve kayınvalide olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendine özgü çalgıları ve söyleyiş biçimleri olan bu yöredeki kadınlar, ellerinde bulunan araç-gereçlerle (leğen, güğüm, kaşık vb.), çalgılarla (sipsi, bağlama, cura vb.) ya da gırtlaklarını kullanarak (boğaz hadası) kına, düğün, eğlence gibi etkinliklerde yöre müziklerine eşlik yapabilmektedirler. Tüm bunların yanında yörede ağıt yakan kadınlar da oldukça fazladır. Altınay (2012: 258) çalışmasında benzer bir ifadeyle: “kadınlar düğün kutlamaları sırasında eğer darbuka, def gibi çalgıları çalma olanakları yok ise oyunlarına ve ezgilerine eşlik etmek amacıyla mutfak gereçlerini devreye sokar; leğen, güğüm, tepsi, kazan vb. gereçleri kullanır” demiştir.

Teke Yöresinde yaşayanların büyük kısmı Yörüklerdir. “Sözlü kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasında Yörük kadınlarının önemli rolleri vardır. Mâni ve türkü söyleyen, boğaz çalan, cenazelerde ağıt yakan Yörük kadınlarıdır (Ak, 2017: 322). Ağıtları genellikle kadınlar yakar, ağıt yakan erkekler de bulunmakla birlikte sayısı azdır. Ağıtı ölenin karısı, anası, kız kardeşi, teyzesi, ninesi yaksa da birçok yörede ağıt yakıcı kadınlar çağırılarak ağıt yaktırılır (Büyükyıldız, 2009: 153). Kına gecelerinde, “kadınlar arasında tepsi, kil leğeni gibi eşyalar ile birlikte darbuka ve zilli def gibi çalgılar da kullanılmaktadır. Bu çalgıları genellikle kadın çalgıcılar çalmaktadır” (Ekici, 1997: 125). Kına yakma, kına gecesi, gelin alma gibi düğün törenlerinde söylenen türkülerde kızın ana-baba ocağından ayrılması, ananın üzüntüsü, kızına öğüdü gibi konular ve duygular işlenir (Büyükyıldız, 2009: 152). “Ninnilerin yapıcı ve ezgicisi Türk analarıdır. Annenin çocuğu üzerine isteklerini, dileklerini bu arada kendi istek, özlem, sevinç ve acı-

larını da dile getirir” (Öztelli, 2002: 403). Bebek ya da çocuğunu beşikte uyutan anne içindeki duyguları hayalleri, gurbetteki eşine duyduğu özlemi, itaatkâr dinleyici durumunda olan çocuğuna yönelik ya da çocuğunu konu alarak türküleştirebilir (Yakıcı, 2007: 214).

Hayatın pek çok alanında olduğu gibi toplumsal kültür içerisinde önemli bir yere sahip olan kadın, halk türkülerinde de büyük ölçüde yer almaktadır. Yaşayışı, güzelliği, giyimi-kuşamı, günlük hayatta yapmış olduğu işleri ve davranışları, meziyetleri ve buna benzer pek çok unsur halk türkülerinde işlenmiş, anne, gelin, kız ve kayınvalide gibi toplumsal rol bağlamında değerlendirilmiş ve türkülerde işlenmiştir. Bunun yanında, kadınlar; kadın oyun havaları, kadın zeybekleri, gelin alma, kına yakma, mâni okuma, türkü çalma ve söyleme, ninni söyleme, ağıt yakma gibi halk müziği kültür öğelerini doğal yaşamları içerisinde görerek, öğrenerek, doğaçlayarak topluma kazandırmışlardır.

Teke Yöresi özelinde türküler incelendiğinde, yörede kullanılan dil, ağız, yöreye özgü benzetmeler gibi pek çok unsur dikkat çekmektedir. Betimsel düzeydeki bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın amacı; Teke Yöresi türkülleri içinde kadının kendini ifade etme biçimi, erkek ağızlı türkülerdeki kadın temasının nasıl işlendiği, kadınların türkü yakıcılar olarak duygularını ezgilerle yansıtırma şekli, kadına ithaf edilen türkülerdeki tasvir ve türkülerde kadın kimliğiyle nasıl konu olduğunun incelenmesidir.

Bu çalışma için, öncelikle TRT Türk Halk Müziği Repertuarına kayıtlı sözlü olarak bulunan; Burdur yöresine ait 95, Isparta yöresine ait 46, Denizli yöresine ait 84, Antalya yöresine ait 53, Muğla- Fethiye yöresine ait 34 ve Afyon-Dinar yöresine ait 21 türkü olmak üzere toplam 333 Teke Yöresine ait türkü incelenmiştir. Bu türküler; kadın isimleri, kaynak kişi olarak kadın, kadına yapılan benzetmeler, kadın giyimi ve aksesuarı, kadına ithaf edilen (erkek ağızlı) türkülerdeki hitap ve ifade biçimi bağlamında taranmış ve elde edilen veriler kadın kimliğini yansıtan alt başlıklarla, tablolar halinde sunulmuştur. Çalışma TRT Türk Halk Müziği arşivinde yer alan notalar ve türkülerin sözleri ile sınırlı tutulmuştur.

2. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın sorularına ilişkin verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Teke Yöresi türkülerinde yer alan kadın isimleri, kaynak kişi olarak kadın, kadına yönelik benzetmeler, kadın giyimi-aksesuarı ve kadına yönelik hitap ve ifade şekli derlenerek, tablolar halinde sunulmuştur. Genel değerlendirmeyi etkilememek için başlıklara ilişkin kriterlerin, her türküde yalnızca bir kez sayılmasına özen gösterilmiştir.

2.1. Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri

Teke Yöresine ait türkülerde karşılaşılan kadın isimleri şunlardır:

Tablo 1: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri

	Burdur Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri		Isparta Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri		Denizli Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri		Antalya Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri		Muğla/Fethiye Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri		Afyon Dinar Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri	
1	Evlerim	Alye (Aliye) (1)	Gatranlar	Ayşe (1)	Gül Islattım	Adile (1)	Adilemin Üç Boncuklu	Adile (1)	Yaslanaydım Gabardıcın	Fatma (1)	Al Kadifenin Topu	Elif (1)
2	Gazamat	Arife (1)	Daslı Tarla	Gülsün (1)	Kara Üzümlü Salkımı	Azime (1)	Çekemedim Akça Kızın Göçünü	Akça (1)	Kiraz Dalı Eymeli	Nazmiye (1)	Ardıç Arasında	Fatma (1)

3	Yayla Yollarında Ak Koyunum Gidelim Gidelim Sabuncunun Düzünde	Ayşe/Ayşa (4)	--	--	Meşesi Meşesi Tepside Tesi Ardıç Biter Şu yaylanın Ak Koyunun Aklığı	Ayşe/ Anşa /Eşe (5)	Kızın Adı Dudu Aşa'nın Evinde	Aşa/ Aşna/ Ayşe (4)	Yaslanaydım Gabardıcın Şu Köyceğiz	Ayşe /Aşa (2)	Ardıç Arasında	Ayşe (1)
4	Evlerinde Halı Var	Ceren (1)	--	--	Cemilemin Geçtiği Dam Başında Cemilemin Gezdiği	Cemile (3)	Kızın Adı Dudu	Dudu (1)	--	--	Ardıç Arasında Al Kadifenin Topu	Gülsün Gülsüm (2)
5	Geycek Yümelik	Dudu (1)	--	--	Dam Başında Dudu Var	Dudu (1)	Kızın Adı Dudu	Durdu (1)	--	--	Susadan Giden Yaylı	Hatça (2)
6	Dirmilin Sipsileri	Emine (1)	--	--	Süpürgeyi Boyadım	Emine (1)	Kara Kabak Kökeni	Hamide (1)	--	--	Fadimemi Doru Taya Bindirdim	Fadime (1)
7	Yayla Yolları	Fatma (1)	--	--	Bir Yayla İsterim	Fadik (1)	Hayriye'ye Mendil Verdim	Hayriye (1)	--	--		
8	Yayla Yolları	Gülsün (1)	--	--	Fatma Kıza Su Yolunda	Fatma (1)	Kalkan ile Kapı Taşın Akbelden Aşağı	Hörü (2)	--	--	--	--
9	Arpaçayın Kenarı	Gülüshan Güllücan (2)	--	--	Ardıçlıktır Evi Suya Tası Daldırdım	Fatmana (2)	Estirir Oğlan Estirir	Leyla (1)	--	--	--	--
10	Bezirgan Basmasına Tahtalıkta Galbır Var Hoca Ezan Okuyor Evlerinin Önünde Denizin Dibinde	Haççe / Haçça/ Hatça (5)	--	--	Meşesi Meşesi Çıktım Çaman Dorusuna	Hörü (2)	Şu Maşatın Beleni	Sıddıka (1)	--	--	--	--
11	Evlerinin Öntü İğde	Karinom (1)	--	--	Yağar Yağmur	Kadınana (1)	--	--	--	--	--	--
12	Şu Curamın Ovalar Ovalar	Kezban / Kezben (2)	--	--	Elindedir Bağlama	Kezban (1)	--	--	--	--	--	--
13	Çay Kenarında	Kadriye (1)	--	--	Dam Başında	Satı (1)	--	--	--	--	--	--
	Toplam: 22 isim		Toplam: 2 isim		Toplam: 21 isim		Toplam: 14 isim		Toplam: 4 isim		Toplam: 8 isim	
	Teke Yöresi Türkülerinde Kadın İsimlerinin Kullanılma Sıklığı Genel Toplam											71 isim

Şekil 1: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın İsimleri

Tablo 1 incelendiğinde, Teke Yöresi Türkülerinde 30 farklı kadın ismi olmak kaydıyla toplam 71 türküde kadın ismine rastlanmıştır. Bu türküler içerisinde en çok kullanılan ve 17

farklı türküde görülen isim Ayşe (Anşa, Ayşa, Eşe, Aşa, Aşna)'dır. Bunun yanında 7 farklı türküde görülen Hatice (Haçça, Hatça, Haççe) ismi, 4 farklı türküde görülen Gülsün (Güssün, Göl-süm) ve Fatma, 3 farklı türküde görülen Dudu ve Kezban (Kezben) isimleri de yaygın olarak karşımıza çıkmaktadır.

Teke Yöresindeki illere göre türküler incelendiğinde; Burdur yöresine ait 22 türküde (%31 oranında), Denizli yöresine ait 21 türküde (%29 oranında), Antalya yöresine ait 14 türküde (%20 oranında), Afyon/Dinar yöresine ait 8 türküde (%11 oranında), Muğla/Fethiye yöresine ait 4 türküde (%6 oranında) ve Isparta yöresine ait 2 türküde (%3 oranında) kadın isimlerine rastlanmıştır.

Teke Yöresi türkülerinde kadın teması, bizlere yöre halkının kız çocuklarına vermiş olduğu isimleri ve yöre kadınlarının hangi isimlerle anıldığını anlamamız bakımından önemlidir.

2.2. Teke Yöresi Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın

Teke Yöresi türkülerinin derlenme sürecinde kaynak kişi olarak yer alan kadınların sayısal verileri şunlardır:

Tablo 2: Teke Yöresi Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın

	Burdur Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın	Isparta Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın	Denizli Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın	Antalya Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın	Muğla / Fethiye Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın	Afyon / Dinar Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın
1	Potin Bayım Çözüldü	Neşelidir Gönüm	Hey Bostancı	Birini Yavrum Birini	Al Yazmam Dalda Kaldı	Haydin Güzelim
2	Kahve Yemenden Gelir	Tabakam Tütün Dolu	Seyirttim Çıktım Hanaya	Sinanoğlu Gule Yapar	Altın Tas İçinde Kınam Karıldı	Ördek Suyu Dalda Gel
3	Yar Kaya-larda Yasla-nır	Kuyunun Sereni	Senin Dükkan Benim Dükkan	Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü	Bazarda Bal Var	Al Kadifenin Topu
4	Penceresi Köşeli	Ben Havada Uçarım	--	Hayriye'ye Mendil Verdim	Getirin Kına Yakalım	Öte Yakanın Bulutu
5	Arabamın Teker	Kiraz Dalda Dört Olur	--	Bir Taş Attım Darabaya	Sarıca Buğday Danesin	--
6	Ayak Ayak Merdivenin Başına	İncecik Bulgur Musun?	--	Antalya'nın Mor Üzümlü	Türkmen Kızı Katarlamış	--
7	İstanbul'a Saz Yolla-dım	Bak Şu Da Kaşın Karesine	--	Adile'min Üç Boncuklu Hasır	Şu Köyceğiz Yolları	--
8	Armut Dalını Eğmeli	Ayletmen Gelini Yazık	--	Budaram Bağlar Budarım	Kerem Desem	--
9	--	Şu Derenin Uzunlu	--	Anam Kirmenini Alsın Eline	Tarlam Kesek Deyil Mi?	--
10	--	Evlerinin de Öntü Nane	--	Ben Beyimi Uyandırdım	Atlayıp Gemine	--
11	--	Erik Dalı Gevrek Olur	--	--	--	--
12	--	Harmana Kuyu Kazdım	--	--	--	--
13	--	Çayıra Serdim Postu	--	--	--	--

14	--	Badılcı Doğradım	--	--	--	--
	Toplam: 8 Kaynak Kişi	Toplam: 14 Kaynak Kişi	Toplam: 3 Kaynak Kişi	Toplam: 10 Kaynak Kişi	Toplam: 10 Kaynak Kişi	Toplam: 4 Kaynak Kişi
Teke Yöresi Türkülerinde Kadın'ın Kaynak Kişi Olarak Yer Alma Sıklığı Genel Toplamı						49 Kaynak Kişi

Şekil 2: Teke Yöresi Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın

Tablo 2 'de kadınların kaynak kişi olarak yer aldığı türküler bulunmaktadır. Teke Yöresi türkülerinin derleme sürecinde toplam 49 türküde kadınların kaynak kişi olarak yer aldığı görülmektedir. Bu kaynak kişilerin, Isparta türkülerinde diğer yerlere göre sayıca daha fazla olduğu görülmüştür. Isparta yöresine ait 14 türküde (%29 oranında), Muğla/Fethiye yöresine ait 10 türküde (%20 oranında), Antalya yöresine ait 10 türküde (%21 oranında), Burdur yöresine ait 8 türküde (%16 oranında), Afyon/Dinar yöresine ait 4 türküde (%8 oranında) ve Denizli yöresine ait 3 türküde (%6 oranında) kadınlar kaynak kişi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kadınların kaynaklık etmiş olduğu türküler genellikle; sevdâ konulu (39), kına havaları (5), sitem ve hasret konulu (2), kadın zeybeği (2) ve erkek adına yakılmış (1) türkülerdir.

2.3. Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadına Yönelik Benzetmeler

Teke Yöresi türkülerinde yer alan kadına yönelik benzetmeler şu şekildedir:

Tablo 3: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadına Yönelik Benzetmeler

	Burdur Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler	Isparta Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler	Denizli Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler	Antalya Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler	Muğla / Fethiye Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler	Afyon / Dinar Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler
1	Menevşe Kokulu Yar	Gül Yar	Kömür Gözlü	Güzelleri Hilal Kaşlı	Suna Boylu	Honaz Kirazına Dönmüş Dudaklar
2	Zülüfleri Çengel Olmuş	Kalem Kaş	Yarım Gülden Yapırak	Gözleri Zeytin Tanesi	Sarıca Buğday Danesin	Bekâr Kızın Yanağında Bal Olur
3	Kömür Göz	Zülüfleri Sarmaşık	Gözel Yüzün Ay gibi	Kömür Gözlüm	Gül Sineler	Sevdiğim Domurcak Gülü
4	Ay gibi Parlar	Avşar Elmasına Benzer Yanaklar	Honaz Kirazına Dönmüş Dudaklar	Mercan Diş	Kız Yüzün Kaymak Gibi	Çiğ Düşmüş Laleye Benzer Yüzleri
5	İnci Diş	Suna Boylu	Top Zülûf	Benim Yârim Menevşe	--	Top Kaküllü Gelin
6	Suya Gider Ok Gibi	İncecik Bulgur musun?	Geyinmiş Guşanmış Olmuş bir Melek	Senin Yârin Gül	--	--

7	Kaymak mısın? Şeker misin?	Daylak Kız	Güzelleri Kalem Kaşlı	Bir Goncaya Vurulduğum	--	--
8	Fidan Boylu	Koyun Gibi Mis Kokulu	Keklik Gibi Sekersin	Huri Melek	--	--
9	Elma Yanaklı	Fidan Boylu	Yeşil Ördek Sımalı	--	--	--
10	Seher Yıldızı	Seher Yıldızı	Keklik Sımalı	--	--	--
11	Top Zülûf	Aygın Baygın Melek	Suna Boylu	--	--	--
12	Dorum Gözlü	Kavrulmuş Badem İçi	Kar Beyaz Kolları	--	--	--
13	Hilal kaş	Kaşı Keman	Köyün Kızları Kımalı Koyun Gibi	--	--	--
14	İlimon Yar	--	Dorum Gözlü Yar	--	--	--
15	Kalem Kaş	--	Keman Kaşın Yay Gibi	--	--	--
	Toplam: 15	Toplam: 13	Toplam: 15	Toplam: 8	Toplam: 4	Toplam: 5
	Teke Yöresi Türkülerinde Görülen Kadına Yönelik Benzetmeler Genel Toplam					60 Benzetme

Şekil 3: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadına Yönelik Benzetmeler

Teke Yöresi türkülerinde görülen kadına yönelik benzetmeler tablo 3’de yer almaktadır. Bu iller içerisinde sırasıyla; Burdur ve Denizli yöresine ait 15’er türküde (%25 oranında), Isparta yöresine ait 13 türküde (%21 oranında), Antalya yöresine ait 8 türküde (%15 oranında), Afyon/Dinar yöresine ait 5 türküde (%8 oranında) ve Muğla/Fethiye yöresine ait 4 türküde (%7 oranında) olmak kaydıyla toplam 60 türküde kadına yönelik benzetmeler kullanılmıştır.

Türkülerde yaygın görülen benzetmeler genellikle şu şekilde ifade edilmiştir: Menevşe kokulu yar, gül yar, kömür gözlü, güzelleri hilal kaşlı, suna boylu, Honaz kirazına dönmüş dudaklar, zülüfleri çengel olmuş, kalem kaş, yarım gülden yapıp, gözleri zeytin tanesi, sarıca buğday danesin, bekâr kızın yanağında bal olur, zülüfleri sarmaşık, güzel yüzün ay gibi, gül sineler, sevdiceğim domurcak gülü, ay gibi parlar, Avşar elmasına benzer yanaklar, keman kaşın yay gibi, mercan diş, kız yüzün kaymak gibi, çiğ düşmüş laleye benzer yüzleri, durum gözlü, kar beyaz kolları gibi pek çok kadına yönelik benzetme yapılmıştır. Bu türkülerin çoğu erkek ağızlı türkülerdir. Kadın figürü bazı türkülerde gül, sarmaşık, menevşe, lale gibi çiçeklere ve bu çiçeklerin kokusuna benzetilmiş, bazı türkülerde kadının dudakları, yanakları; elma, kiraz, badem gibi meyvelere, bazı türkülerde de kadının siması, görünüşü, davranışı ve kokusu; keklik, yeşil ördek, koyun, daylak, durum, suna gibi hayvan figürlerine benzetilmiştir.

Isparta'ya kayıtlı olan “Gatıranlar” türküsünün, repertuvarındaki sözlerine bakıldığında “daylak” kelimesi “dişi deve yavrusu” olarak tanımlanmıştır. Bunun yanında, Özbek’in (2009: 145) yapmış olduğu çalışmada daylak kelimesini “yularsız, başıboş, salma deve veya at, deve yavrusu” şeklinde ve bunun yanında “gelişigüzel büyümüş, terbiyesiz kalmış, görgüsüz, başıboş kimse, oturuşuna kalkışına dikkat etmeyen, baldırı açık kız veya kadın” olarak da tanımlamıştır. Benzer şekilde halk ağzında kullanılan “dorum” sözcüğü de TDK Güncel Türkçe Sözlükte “deve yavrusu” olarak tanımlanmaktadır. Buna göre türkülerde geçen “dorum gözlü” ifadesi, deve yavrusuna benzetilen kadının gözlerinin güzelliğini ifade etmektedir. Pek çok türküde fiziği, endamı, güzelliği ile ince zarif genç kızlar Suna'ya (Göl Ördeği) benzetilmiştir.

2.4. Teke Yöresi Türkülerinde Görülen Kadın Giyimi ve Aksesuarı

Teke Yöresi türkülerinde görülen kadın giyimi ve aksesuar isimleri şu şekildedir:

Tablo 4: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı

	Burdur Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı	Isparta Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı	Denizli Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı	Antalya Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı	Muğla / Fethiye Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı	Afyon Dinar Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı
1	Entarisi Ak Gibi	Mavi Şalvar	Al Kadifeden Fistan	Mavi Şalvar	Al Yazma	Al Kadifeler
2	Entarisi Gök Gibi	Beli Kemerli	Alı Çevre	Al Cepken	Fistan	Alı Şalvar
3	Al Basmadan Fistan	Sarı Basmalı	Al Basma	Sırma Camadan	Yaşmak	Pembe Şalvar
4	Al Yazmalı Gelin	Kandilli Yazma	Ak Entari	Entarisi Beyazlı	Çuha Şalvar	--
5	Parlak Potin	Altın Saat Kolunda	Beş Endaze Şalvarı	Potin	--	--
6	Alı Yeşil Fistan	Boyun Bağı Boyunda	Pembe Entari	Küpe	--	--
7	Entarisi Toz Pembe	--	Saman Sarısı Fistan	Yüzük	--	--
8	Basma Yelekli	--	Kadife Yelek	--	--	--
9	Elmas Küpe	--	Mor Fesli	--	--	--
10	Potin Bağı İpekten	--	Sarı Zıbın	--	--	--
11	--	--	Yün Basma	--	--	--
12	--	--	Siyah Çorap	--	--	--
13	--	--	Sırmalı Yağlık	--	--	--
	Toplam: 10	Toplam: 6	Toplam: 13	Toplam: 7	Toplam: 4	Toplam: 3
	Teke Yöresi Türkülerinde Görülen Kadın Giyimi ve Aksesuarı Sıklığı Genel Toplam					43 Giyim ve Aksesuar

Şekil 4: Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarı

Tablo 4’de Teke Yöresi türkülerinde; şalvar, entari, fistan, yazma, cepken, yelek, çorap, basma, yaşmak, küpe, fes, yüzük gibi pek çok kadın kıyafeti ve aksesuar isimleri türkülerde konu olmuştur. Bunlar içerisinde en yaygın olanları entari ve şalvar (8), fistan ve basma (6), yazma (5), küpe ve potin (3)’dir.

Teke Yöresi türküleri içerisinde, 21 farklı türde olmak kaydıyla toplam 43 kadın kıyafeti ve aksesuar ismi geçmektedir. Sırasıyla bu iller içerisinde; Denizli yöresine ait 13 türküde (%30 oranında), Burdur yöresine ait 10 türküde (%23 oranında), Antalya yöresine ait 7 türküde (%16 oranında), Isparta yöresine ait 6 türküde (%14 oranında), Muğla/Fethiye yöresine ait 4 türküde (%10 oranında) ve Afyon/Dinar yöresine ait 3 türküde (%7 oranında) bu isimler yer almıştır.

Türk kültürüne özgü giyim kuşam şekli, türkülerde de kadını tasvir etmek üzere kullanılmış ve yöreye ait kıyafetler vurgulanmıştır. Bu konuyla ilgili çalışması olan Ak (2017: 323-324), Teke yöresinde yaşayan Yörük kadınlarının giyimleri ile ilgili şu tespitlere yer vermiştir: “Teke yöresi başta olmak üzere Akdeniz’den Ege hattına uzanan bölgede yaşayan Yörük kadınları genellikle bedene pamuktan dokunmuş içlik denilen göynek, alt kısmı don üzerine salınmış gömlek ve genellikle çitari ve kutnu kumaşlardan dikilen uzun kollu önü açık belden itibaren üç parça üç etek entari, bunun da üzerine kısa kollu önü açık delme yelek veya uzun kollu önü açık işlemeli çuha ve kadifeden yapılan cepken ve fermana; salta, kebe ya da kebe biçimi kısa pamuklu hırka; alta beli ve paçası lastikli ve paçası işlemeli don veya şalvar giyerlerdi”.

2.5. Teke Yöresi Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli

Teke Yöresi türkülerinde kadına yönelik hitap ve ifade şekli şu şekildedir:

Tablo 5: Teke Yöresi Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli

	Burdur Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli	Isparta Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli	Denizli Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli	Antalya Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli	Muğla/ Fethiye Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli	Afyon / Dinar Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli
1	Yar, Nazlı Yar	Elleri Kınalı	Al Kınalı Yar	Gelin	Sürmelim	Kınalı El
2	Kemer’in Gelinleri	Üç Oğlanın Kız Gardaşı	Aslanım, Birdanem	Sürmelim, Palazım	Ale Gözlüm	Ela Gözlü
3	Kaymak Mısın, Şeker Mısın	Zülüfleri Sarmaşık	Ak Elleri On Parmağı Kınalı	Küçük Hanım	Annesinin Mühür Gözlü Meleği	Orta Boylu
4	Böyle Kaş Böyle Göz	Kara Kaşlı	İki Gözüm	Meleğim	--	--
5	Hanımfendiler	Tatlı Huylu	Güççük Hanım	Ela Gözlü Kız	--	--
6	Saçları Sırmalı Dişleri İnci	Koyun gibi Mis Kokulu	Yanakları Balı Ay Gelin	Bülbülüm Palazım	--	--
7	Elin Kızı	Ak Gerdanlı	Yörüğün Gızı	Sürmelim	--	--
8	Yanakları Kırmızı	Ay Gelin	Yosmanın Gızı	Alı Meleğim	--	--
9	Gerdanında Beni Var	Sürmeli	Zalımın Gızı	Tombulum	--	--
10	Eli Amber Şişeli Kızlar	Şirin Sözlü	Ak Gerdanlı	--	--	--
11	Sürmeli	İnce Belli	Sarı Gelin	--	--	--
12	Emmi Kızı	Goca Beyin Küçük Kızı	Karanfilli Gelinin Kokusu	--	--	--
13	Al Kınalı Parmak	Gerdanı Benli	İncecik Belli	--	--	--
14	Palazım	Daylak Kız	Aslanım	--	--	--
15	Güzelim	Nazlı Yar	Ak Topuklu	--	--	--
16	Zülüfleri Tel Tel Etmiş	Ela Gözlü Yar	On Yedi Benli	--	--	--
17	Portakalım, Çiçeğim	Çiçeğim	Cavırın Gızı	--	--	--
18	Mahlenin Kızları	Ak Sineli	Sürmelim Palazım	--	--	--
19	Süslü	Hanım Kızlar	Yedi Benli	--	--	--
20	Beyaz Gerdan	Yanakları Kırmızı	--	--	--	--
21	İlimonum Çiçeğim	Gül Yârim	--	--	--	--
22	Bacı	--	--	--	--	--
23	Göğsü Çapraz Düğmeli Kızlar	--	--	--	--	--
24	Gerdanı Var	--	--	--	--	--

	Bensiz					
25	Al Yazmalı Gelin	--	--	--	--	--
26	Al Yanaklı	--	--	--	--	--
27	Ak Gerdanlı	--	--	--	--	--
28	Ak Topuklu	--	--	--	--	--
29	Maviş	--	--	--	--	--
30	İnce Belli	--	--	--	--	--
31	Sırma Saçlı	--	--	--	--	--
32	Ela Gözlü	--	--	--	--	--
33	Tombak Tombak Sineli	--	--	--	--	--
34	Gelinin Cilvelisi	--	--	--	--	--
35	El Kızı	--	--	--	--	--
36	Nişanlı	--	--	--	--	--
37	Ak Gerdan Altında Çifte Ben	--	--	--	--	--
38	Kız Saçını Kim Ördü	--	--	--	--	--
39	Gülüm	--	--	--	--	--
40	O Gınalı Prmak- lar O Beyaz Eller	--	--	--	--	--
41	Benli	--	--	--	--	--
42	Sıra Sıra Benleri Var	--	--	--	--	--
43	Ak Topuk Beyaz Gerdan	--	--	--	--	--
	Toplam: 43	Toplam: 21	Toplam: 19	Toplam: 9	Toplam: 3	Toplam: 3
	Teke Yöresi Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli Genel Toplam					98 Hitap ve İfade Şekli

Şekil 5: Teke Yöresi Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekli

Tablo 5 ve Tablo 6 incelendiğinde, Teke Yöresi Türkülerinde kadına yönelik farklı farklı hitap ve ifade şeklinin olduğu görülmektedir. Daha çok fiziksel olarak yapılan ifadelerin yanında, hal, tavırlar ve benzetmeler yapılmıştır. Fiziksel ifadeler daha çok kınalı parmaklar, beyaz eller, sürmeli gözler, ince belli, orta boylu, al (kırmızı) yanaklı, ak topuk, kızın ak gerdanı ve benleri, gözlerinin rengi, sırma saç ve inci dişi gibi belirgin özellikleri türkünün sözlerine yansımıştır. Bu sözler daha çok kadının güzelliğini betimleyen ifadelerdir. Bunun yanında bülbülüm, palazım, güzelim, sürmelim, nazlı yar, ilimonum, çiçeğim, meleşim, anasının mühür gözlü meleşim, hanımefendiler, şirin sözlü, gül yârim, tatlı huylu, mis kokulu gibi sözcükler kadına yapılmış ifade ve hitap şeklidir. İstanbullu'nun (2014: 23) yaptığı çalışmada ifade edildiği üzere, kadına edilen hitapların belirlenmesi, kadının toplumda algılanma şekli, yeri, sevilen, saygı duyulan bir kişi olup olmadığı ve toplumdaki seviyesi hakkında ipuçları vermesi bakımından önemlidir.

Teke yöresine ait 98 türküde kadına yönelik hitap ve ifade şekli kullanılmıştır. Bu iller içerisinde sırasıyla; Burdur yöresine ait 43 türküde (%44 oranında), Isparta yöresine ait 21 türküde (%22 oranında), Denizli yöresine ait 19 türküde (%20 oranında), Antalya yöresine ait 9 türküde (%8 oranında), Muğla/Fethiye yöresine ait 3 türküde (%3 oranında) ve Afyon/Dinar yöresine ait 3 türküde (%3 oranında) kadına yönelik hitap ve ifade şekli yer almaktadır.

3. SONUÇ

Türk toplumunun değer yargıları, gelenekleri, örf ve adetleri, müziği, dansı, yemeği, kişilerin ortak davranış biçimi, mimarisi, zanaatı vs. o toplumun kültürünü meydana getirmektedir. Halk kültürünün devamlılığını ve dinamizmini devam ettiren unsurların başında da o toplumun üretmiş olduğu türküler gelmektedir. Bu türküler bazen sevgiliye olan özlemi, sılaya olan hasreti, anaya duyulan sevgiyi, kadere sitemi, gurbet acısını; bazen de günlük yaşayışı, kıyafet ve aksesuarları, karşı cinse olan hitap şeklini, duygularını ifade etme biçimi olan dili ve şiveyi ifade etmektedir. Anadolu Coğrafyasının hemen hemen her yöresinde olduğu gibi, Teke Yöresinde de bu temaların yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Türkülerde görülen kadın figürü; günlük yaşantısından, giyim kuşamına, dış görünüşünden duygularına, adından karakterine ve toplumsal rolüne kadar pek çok konuda başkahraman olarak yer almıştır. Kadının toplumdaki yerini, rolünü, değerini, beğenilerini, kendini ifade etme biçiminin türkülere nasıl yansıdığını görmek amacıyla, Teke Yöresi özelinde, kadın figürünün, yöreye ait türkülerde nasıl yer aldığı konusunun belirlenmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Teke yöresi türkülerinde görülen kadın isimleri, kaynak kişi olarak kadın, kadına yönelik benzetmeler, kadın giysisi ve aksesuarları, kadına yönelik hitap ve ifade şekline ilişkin bulgular, sayısal veriler ışığında değerlendirilerek aşağıdaki sonuçları ortaya çıkarmıştır.

Teke Yöresi Türkülerinde Görülen Kadın İsimlerine İlişkin Sonuçlar

Teke Yöresine ait (Burdur, Denizli, Isparta, Antalya, Muğla/ Fethiye, Afyon/Dinar) 333 türkü kadın isimleri bağlamında taranmıştır. Bu türkülerde birbirine benzeyen ve birbirinden farklı 71 kadın ismine rastlanmıştır. Bu kadın isimleri (farklı 13 isim olmak kaydıyla) 22 kadın ismi ile en fazla Denizli türkülerinde görülürken, en az ismin kullanıldığı yer 2 kadın ismiyle Isparta türkülerinde görülmüştür. 21 kadın ismi Burdur türkülerinde, 14 kadın ismi Antalya türkülerinde, 8 kadın ismi Afyon/Dinar türkülerinde ve 4 kadın ismi Muğla/ Fethiye türkülerinde görülmüştür. Bu isimlerden en yaygın olanlar sırasıyla Ayşe (Eşe, Ayşa, Aşna, Anşa), Hatice (Hatça, Hatçe, Haççe), Gülsün (Gülsüm, Güssün) Fatma, Dudu ve Kezban (Kezben)'dir.

Teke Yöresi Türkülerinde Kaynak Kişi Olarak Kadın'a İlişkin Sonuçlar

TRT Türk Halk Müziği repertuvarına kayıtlı 333 Teke Yöresi türküsü, kadın kaynak kişi bakımından incelenmiş ve 49 farklı türküde kadınların kaynak kişi olduğu görülmüştür. Bunlar sırasıyla; Isparta yöresine ait 14 türküde, Muğla/Fethiye yöresine ait 10 türküde, Antalya yöresine ait 9 türküde, Burdur yöresine ait 8 türküde, Afyon/Dinar yöresine ait 4 türküde ve Denizli yöresine ait 3 türküde kadınların kaynak kişi olarak yer aldığı sonucuna varılmıştır. Bu türküler genellikle sevda konulu (39), kına havaları (5), sitem ve hasret konulu (2), Kadın zeybeği (2) ve erkek adına yakılmış (1) türkülerdir.

Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadına Yönelik Benzetmelere İlişkin Sonuçlar

Teke Yöresi türkülerinde görülen kadın figürü bazı türkülerde gül, sarmaşık, menevşe, lale gibi çiçeklere ve bu çiçeklerin kokusuna benzetilmiş, bazı türkülerde kadının dudakları, yanakları; elma, kiraz, badem gibi meyvelere, bazı türkülerde de kadının siması, görünüşü, davranışları;

nışı ve kokusu; keklik, yeşil ördek, koyun, daylak, dorum, suna gibi hayvan figürlerine benzetilmiştir. Sayısal veri olarak da Teke yöresinde bulunan illere göre sırasıyla; Burdur ve Denizli yöresine ait 15'er türküde, Isparta yöresine ait 13 türküde, Antalya yöresine ait 6 türküde, Afyon/Dinar yöresine ait 5 türküde ve Muğla/Fethiye yöresine ait 4 türküde kadına yönelik benzetmeler kullanılmıştır.

Teke Yöresi Türkülerinde Yer Alan Kadın Giyimi ve Aksesuarına Yönelik Sonuçlar

Teke Yöresi türkülerinde; şalvar, entari, fistan, yazma, cepken, yelek, çorap, basma, yaşmak, küpe, fes, yüzük gibi pek çok kadın kıyafeti ve aksesuar isimleri türkülerde konu olmuştur. Bunlar içerisinde en yaygın kullanılan isimler entari ve şalvar (6), fistan ve basma (5), yazma, küpe ve potin (3)'dir.

Teke Yöresi türkülerinde 21 farklı türde olmak kaydıyla toplam 43 kadın kıyafeti ve aksesuar ismi geçmektedir. Sırasıyla bu iller içerisinde; Denizli yöresine ait 13 türküde, Burdur yöresine ait 10 türküde, Antalya yöresine ait 7 türküde, Isparta yöresine ait 6 türküde, Muğla/Fethiye yöresine ait 4 türküde ve Afyon/Dinar yöresine ait 3 türküde bu isimler yer almıştır.

Burdur, Isparta, Denizli, Antalya, Muğla/Fethiye, Afyon/Dinar Türkülerinde Kadına Yönelik Hitap ve İfade Şekline Yönelik Sonuçlar

Teke yöresine ait 333 türkü içerisinde 98 türküde kadına yönelik hitap ve ifade şekli kullanılmıştır. Türkülerde yer alan sözler daha çok kadının güzelliğini betimleyen ifadelerdir. Bunun yanında bülbülüm, palazım, güzelim, sürmelim, nazlı yar, ilimonum, çiçeğim, meleğim, anasının mühür gözlü meleği, hanımefendiler, şirin sözlü, gül yârim, tatlı huylu, mis kokulu gibi sözcükler kadına yönelik yapılmış hitap ve ifade şeklidir.

Teke Yöresi türkülerinde kullanılan bu hitap ve ifade şekilleri sırasıyla; Burdur yöresine ait 43 türküde, Isparta yöresine ait 21 türküde, Denizli yöresine ait 19 türküde, Antalya yöresine ait 9 türküde, Muğla/Fethiye yöresine ait 3 türküde ve Afyon/Dinar yöresine ait 3 türküde yer aldığı sonucuna varılmıştır.

Özetle; Teke Yöresi Türkülerinde kadın ismi, kadına yönelik benzetme, hitap ve ifade şeklinin en fazla görüldüğü yer Burdur'dur. Kadının kaynaklık etmiş olduğu türkülerin en yoğun olduğu yer Isparta, kadına yönelik benzetme ve kadın giyimi-aksesuarı bakımından en sık rastlanılan yer Denizli'dir.

KAYNAKLAR

- Ak, Mehmet, (2017), "Yörüklerde Kadın", The Journal of Academic Social Science Studies. Number: 58, p. 307-336, Summer II.
- Altınay, Reyhan, (2012), Türk Halk Müziği Makaleler Kitabı, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Büyükyıldız, Zeki, (2009), Türk Halk Müziği-Ulusal Halk Müziği, Papatya Yayıncılık Eğitim, İstanbul.
- Demirci, Aksoy, Aybala, (2016), "Türk Kültüründe Aile, Kadın ve Yaşlı", (Ed. Turhan Çetin, Ali Meydan) Türk Kültüründe Coğrafya – II, Pegem Akademi, Ankara.
- Ekici, Savaş (1997), "Gaziantep'te Kına Yakma Geleneği ve Kına Türküleri Üzerine Bir Araştırma", V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi – Halk Müziği Oyun Tiyatro Eğ-

lence Seksiyon Bildirileri, Kültür Bakanlığı Yayınları, 24-29 Haziran 1996 Ankara, 122-142

İstanbul, Serenat, (2014), Kültür ve Müzik Eğitimi Ögesi Olan Türkülerde Kadın Temasının Analizi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Mirzaoglu, F. Gülay, (2010), “Lirik Türkülerde Kadın Tipleri”, Türkbilig, 2010/20: 127- 164.

Özbek, Mehmet, (2009), Türkülerin Dili, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

Öztelli, Cahit, (2002), Evlerinin Önü Türküler, Özgür Yayınları, İstanbul.

Yakıcı, Ali, (2007), Halk Şiirinde Türkü, Akçay Yayınları, Ankara.

TRT Türk Halk Müziği Arşivi

Yılmaz, Ayfer, (2003), Türk Halk Kültüründe Kadın ve Kadın Ağzı Türküler, Bizim Büro Basımevi, Ankara.

İnternet Kaynakları:

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük, Erişim tarihi, 11.03.2020. <https://sozluk.gov.tr/>.